

7. KANTOORAFVAL

1. Economische structuur in het BHG

Het Brusselse ondernemingsweefsel bestaat voor 95% uit kmo's; de klasse van omvang 1 (minder dan 4 werknemers) overheerst duidelijk, en het zijn dus de micro-ondernemingen die qua vestigingen het economische weefsel uitmaken in het BHG.

Kantoorafval wordt hoofdzakelijk geproduceerd door "kantooractiviteiten". Onder kantooractiviteit moet in het BHG worden verstaan: de administraties; de diensten aan ondernemingen; de financiële instellingen; de post en telecommunicatie, maar ook de vastgoedactiviteiten en in het algemeen alle kantooractiviteiten binnen de andere activiteiten (administratieve zetels...).

De onderstaande tabel geeft een indicatief overzicht van de belangrijkste kantoorsectoren (in hoofdactiviteit).

Tabel 7.1: Economische structuur van de "kantoorsectoren" (aantal kantoorbedienden en uitsplitsing volgens grootte)

	Nace 2	minder dan 50	50 tot 199	200 en meer	Totaal	Grand total
Financiële instellingen en verzekeringswezen	65	3 789	4 186	30 908	38 883	59 948
	66	1 150	2 301	13 400	16 851	
	67	1 915	1 380	919	4 214	
Informatica	72	2 875	3 094	2 198	8 167	8 167
Zakelijke dienstverlening	74	19 582	11 650	17 770	49 002	49 002
Openbaar bestuur, algemene collectieve diensten en verplichte sociale verzekering	75	4 221	11 025	68 271	83 517	83 517
Diverse verenigingen	91	8 864	1 964	424	11 252	11 252
Totaal		42 396	35 600	133 890	211 886	211 886

2. Categorieën kantoorafval

Het typische afval van kantooractiviteiten wordt weergegeven in de onderstaande tabel, voorafgegaan door de respectieve codes van de Europese afvalstoffenclassificatie (een sterretje betekent: gevaarlijk afval):

Tabel 7.2: Karakteristiek kantoorafval

Papiers et cartons	
15 01 01	Emballages papiers et cartons
20 01 01	Papiers et cartons
Déchets électroniques	
20 01 35*-36	Equipements électriques et électroniques mis au rebut contenant des composants dangereux (autres que les tubes d'éclairage) et équipements électriques et électroniques ne contenant pas de composants dangereux
Petits déchets dangereux	
20 01 27*	Peintures, encres, colles et résines contenant des substances dangereuses
Batterijen en accu's	
20 01 33*	Piles et accumulateurs au Pb, Ni-Cd, au mercure
20 01 34	Autres piles et accumulateurs
TL buizen	
20 01 21*	Tubes fluorescents et autres déchets contenant du mercure
Autres déchets	
	Plastiques(20 01 39), verre(20 01 02), métaux (20 01 40), emballages(15 01 04, 15 01 07...), déchets municipaux en mélange (20 03 01), déchets biodégradables (20 01 08)...

Gezien de economische structuur van de sector vertegenwoordigt het kantoorafval een aanzienlijke hoeveelheid van de in het Brusselse Gewest geproduceerde afvalstoffen, maar zij bevatten echter slechts een gering aandeel gevaarlijk afval.

3. Beheerde hoeveelheden

In sommige gevallen konden verhoudingscijfers van de hoeveelheden beheerde afvalstoffen worden geraamd per afvalcategorie. De volgende tabel geeft deze theoretische verhoudingscijfers weer:

Tabel 7.3: verhoudingscijfer voor het beheer van het kantoorafval per werknemer

		verhouding werknemersafval beheerd (kg/werkn.)
niet gevaarlijk afval	papier	140
	plastieken	7
	glas	2
	metalen	2
	biologisch afbreekbaar afval	8
	gemengd gemeentelijk afval	220
gevaarlijk afval	inkten, lijmen, verven, batterijen, lampen	8

De theoretische extrapolatie van deze verhoudingscijfers betreffende het kantoorafvalbeheer naar het hele Brusselse Gewest geeft de volgende resultaten:

Tabel 7.4: Raming van het kantoorafval dat wordt beheerd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

		geschatte totale hoeveelheid (ton)
niet gevaarlijk afval	papier	36.520
	plastieken	1.826
	glas	522
	metalen	522
	biologisch afbreekbaar afval	2.087
	gemengd gemeentelijk afval	57.388
gevaarlijk afval	inkten, lijmen, verven, batterijen, lampen	2.087
Totaal		100.952 ton kantoorafval beheerd

(Nace 64-67; 72; 74-75; 91; dit is 44,81% * 582.135 werknemers = 260.854 werknemers voor de kantoorsector. Deze factor wordt gekruist met de verhoudingscijfers om de geëxtrapoleerde hoeveelheden te ramen).

4. Toegespitst op het gevaarlijke afval

Voor deze toespitsing op het gevaarlijke kantoorafval, worden de volgende sectoren als "kantoren" beschouwd:

- de overheidsinstellingen,
- de financiële activiteit (banken en verzekeringen),
- informatica en diensten aan ondernemingen (boekhouders, advocaten, informatica-advies...),
- vastgoedactiviteit,
- uiteenlopend verenigingswerk.

Het gevaarlijke afval is het kleine gevaarlijke kantoorafval: inktflessen, vulpenpatronen, stempels, inktkussens, cartridges voor printers, kopieermachines en faxen, lijm, balpennen, viltstiften, corrector, batterijen, neonbuizen...

Om het kantoorafval te onderzoeken, is een enquête gehouden die de kwalitatieve en kwantitatieve aspecten van het gevaarlijke afval van deze sector behandelt.

De raming van de betrokken hoeveelheden blijft onzeker. Het aantal verkregen becijferde antwoorden was laag, terwijl de verscheidenheid aan situaties inzake afvalscheiding tamelijk groot was. De onzekerheidsmarge van de resulterende ramingen is dan waarschijnlijk ook hoog. Er zijn alleen tendensen afgeleid.

4.1. Kwalitatieve aspecten (alleen in de steekproef)

- Cartridges worden gesorteerd, alsook batterijen, papier en in niet te verwaarlozen mate neonlampen. Voor het best gesorteerde afval vormt terugname de belangrijkste inzamelingswijze (terugname van cartridges door de leverancier, terugname door erkend ophaler voor de batterijen, door ophaler voor het papier; de terugname van neonlampen loopt uiteen en hangt in zekere mate af van de omvang; de grootste instellingen werken vaker met hun erkende ophaler, terwijl er bij de kleinste een sterkere tendens is om een beroep te doen op een leverancier, bijvoorbeeld de onderhoudselektricien. Sommigen werken ook met het gewestelijke containerpark). Een systeem voor systematische terugname en inzameling is dus erg doeltreffend.
- Het aantal soorten gesorteerd kantoorafval (met inbegrip van papier en restafval) is dus meestal 5; 94% overschrijdt deze score niet.
- Een correlatie tussen het aantal gesorteerde afvalstoffen en de omvang van het kantoor is statistisch significant.

- Een verbetering inzake neonlampen zou een aanzienlijke impact kunnen hebben, aangezien het percentage niet-sorteerders nog significant is (25% van alle respondenten).

.4.2.Kwantitatieve aspecten (extrapolatie naar het Gewest)

Men spreekt van producten en niet van afval. De hoeveelheden worden geraamd in producteenheden (= afvaleenheid); het heeft geen zin ze uit te drukken in ton (gemiddeld gewicht van een eenheid is weinig representatief):

Tabel 7.5: Raming van de eenheidshoeveelheden gevaarlijk afval afkomstig van "kantooractiviteiten"

	geschatte totaal	min	maw
AA batterijen	92 077	82 132	103 227
TL buizen	176 209	108 689	285 673
correctors	163 918	114 337	234 999
lijmen	119 781	94 803	151 341
vullingen	189 467	148 588	241 593
balpennen	1 475 173	963 336	2 258 959

Tabel 7.6: Uitsplitsing van de ramingen van de eenheidshoeveelheden gevaarlijk afval geproduceerd per sector

	Admin.	Assoc.	Financiële instellingen...	Zakelijke dienstverlening	Totaal
vullingen	60 898	16 545	51 844	60 180	189 467
AA batterijen	39 305	3 936	29 292	19 545	92 077
TL buizen	78 948	6 150	57 418	33 693	176 209
lijmen	34 792	12 169	31 086	41 735	119 781
balpennen	572 245	86 015	446 336	370 577	1 475 173
correctors	57 499	12 163	46 992	47 264	163 918

Ongeveer 2/3 van het geproduceerde afval is geconcentreerd in 2 grote sectoren, die zelf sterk geconcentreerd zijn, namelijk de banken en verzekeringen enerzijds, en de ministeries en andere besturen anderzijds. Het andere derde is verspreid over de *ontelbare* kleine ondernemingen die de sector van de diensten aan ondernemingen vormen (advocaten en boekhouders, reclamebureaus en consultants, uitzendkantoren en studie bureaus enzovoort). De verenigingssector (beroepsverenigingen, sociale verenigingen enzovoort) heeft over het algemeen een aandeel van 5 tot 10% in het bestudeerde brutototaal.

Bronnen

1. Studie Esher : « Analyse du gisement et de la composition des déchets dangereux provenant des bureaux et du secteur du travail des métaux en Région de Bruxelles-Capitale »
2. Studie BECO : "Inventaris van de productie van niet-huishoudelijke afvalstoffen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest"

Auteur(s) van de fiche

SQUILBIN Catherine

VAN CAILLIE Marc